

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Sudar vazduhoplova sa putničkim stepenicama
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	17.10.2019. godine, 10:30 UTC, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Vazduhoplov- Putničke stepenice

<p>Opis događaja:</p>	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Prema prikupljenim informacijama, dana 17.10.2019. godine nakon slijetanja vazduhoplova, vozilo "Follow me" je prema proceduri i nakon dobijanja odobrenja od "Kontrolora letenja", izašao ispred vazduhoplova i počeo sa procesom predvođenja "vazduhoplova" na poziciju 5. Vozač, odnosno parker signalista, se sa vozilom kretao u pravcu privremeno izmještene linije vodilje za parkiranje na poziciji 5, koja je izmještena zbog radova koji se trenutno odvijaju na poziciji 6.</p> <p>Iz nepoznatih razloga vazduhoplov nije pratio pravac kretanja vozila "Follow me", već je kretanje nastavio po liniji vodilji na poziciji 5.</p> <p>Parker signalista je po izlasku iz vozila "Follow me" jasno davao znakove posadi vazduhoplova da izvrši skretanje (korekciju) prema izmještenoj liniji vodilji za parkiranje. Međutim, prošlo je nekoliko sekundi prije nego je posada vazduhoplova reagovala na signale parker signaliste i počela skretati prema izmještenoj liniji za parkiranje. Pri tome došlo je do kontakta lijevog krila vazduhoplova sa stepenicama za putnike, koje su bile parkirane izvan parking pozicije uz samu ogradu gradilišta.</p> <p>Drugi podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Slijetanje na aerodrom je izvršeno u 10:26 UTC na pistu i ista je napuštena preko staze za voženje. Dobili smo instrukcije od tornja da pratimo "Follow Me" vozilo. "Follow Me" vozilo je čekalo na stazi za voženje. Nakon toga, "Follow Me" vozilo je skrenulo u desno u pravcu pozicije za parkiranje 5. U cilju parkiranja aviona, pratio sam žutu liniju na stazi za voženje i otpočeo skretanje u desno po žutoj liniji za poziciju za parkiranje 5. U tom trenutku sam pokušao uočiti poziciju "marshalera" u putanji žute linije na poziciji broj 5. i uočio da stoji desno od te linije na udaljenosti od 10m. Davao je znake da trebam da skrenem više desno i da napustim žutu liniju. U tom cilju sam izvršio naglo skretanje u desno i osjetio kontakt aviona sa nekom preprekom. Na ljevoj strani sam uočio da je došlo do kontakta vrha lijevog krila i pokretnih stepenica, odnosno preprekom. Avion je zaustavljen, motori ugašeni i izvršeno iskrcavanje putnika. Nije bilo povređenih lica.</p>
<p>Opis postupaka učesnika u događaju:</p>	

<p>Okolnosti pod kojima se događaj desio:</p>	<p>Na dijelu aerodromske platforme za parkiranje aviona izvode se građevinski radovi, tako da je dio osnovnog mjesta za parkiranje aviona obuhvaćeno navedenim radovima i stoga je isto izmješteno 10m istočno od osnovnog mjesta. Na osnovnom parkirnom mjestu broj 6 postoji obilježena žuta taxi linija prilaska samom mjestu, dok na izmještenom mjestu ne postoji nikakva horizontalna signalizacija.</p> <p>Dio platforme za parkiranje koji je obuhvaćen građevinskim radovima ograđen je pokretnom ogradom visine oko 0,7m. Zemaljska ekipa za prihvata aviona koji je učestvovao u ovom događaju, u pripremi za prihvata istog, parkirala je stepenice za izlazak putnika iz aviona na jugoistočni ugao, pored same ograde dijela stajanke koja je u izgradnji, do rulne staze.</p> <p>Meteorološka situacija u naznačenom periodu bila je povoljna, te nije uticala na odvijanje navedenih zemaljskih operacija.</p> <p>PSS, rulna staza i platforma za parkiranje su bile suve.</p>
---	--

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja.</p> <p>Tom prilikom je utvrđeno, da je osnovni uzrok ovog ozbiljnog incidenta nepotpuno praćenje kretanja vozila "Follow me" od strane posade aviona, u procesu predvođenja aviona na parking poziciju, kao i pogrešna i nepravilna pozicija putničkih stepenica na stajanci.</p> <p>Na ovaj ozbiljni incident je uticalo sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Nedostatak informacija (NOTAM) letačkoj posadi o pomjeranju mjesta parking pozicije. -Nedostatak jasnih i vidljivih horizontalnih oznaka za "za izmještenu parking poziciju" broj 5, kao i neuklanjanje linija vodilja do parking pozicije koja se koristila prije pomjeranja parking pozicije broj 5. -Neadekvatan postupak letačke posade prilikom gubitka vozila "Follow me" iz vidnog polja. -Neadekvatan postupak "Follow me" vozila prilikom predvođenja aviona, nakon skretanja u pravcu parking pozicije (gubitak iz vidnog polja letačke posade tokom voženja). -Kasno uočavanje pozicije parker signaliste na izmještenoj poziciji i zakašnjele reakcije. -Neadekvatna instrukcija parker signaliste u završnom predvođenju aviona na parking poziciju (instrukcije su bile u skladu sa pravilnikom ali ne i sa situacijom). <p>2. Inspektori BHDCA su dana 17.10.2019. godine izvršili inspekcijski nadzor, kojim je utvrđeno činjenično stanje u slučaju ovog događaja, koji se desio na platformi aerodroma.</p> <p>Stručno lice SMD-a je u saradnji sa Odsjekom za operacije vazduhoplova BHDCA, izvršilo procjenu ovog događaja, te je isti okarakterisan kao ozbiljan incident.</p>
---	---

<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>2C prema ICAO matrici</p> <p>Prilikom ovog događaja je došlo do oštećenja lijevog krila aviona i putničkih stepenica. Što se frekvencije tiče, malo je vjerovatno da će se desiti.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Preporučuje se avio operatorima, koji provode operacije na aerodromima gdje se izvode građevinski radovi, da upozore posade na potpuno izvršavanje uputstava i instrukcija sa kontrolnog tornja i vozila "Follow me".</p> <p>Preporučuje se operatorima aerodroma, da prilikom izvođenja radova na stajanci aerodroma u NOTAM-u preciziraju procedure parkiranja aviona na pozicije, uz obavezno navođenje, da je posada aviona dužna striktno slijediti vozilo "Follow me" i instrukcije parkera signaliste.</p> <p>Preporučuje se operatorima aerodroma, da prilikom izvođenja radova na aerodromu propišu i preduzmu precizne bezbjednosne mjere u odvijanju saobraćaja, kako ne bi došlo do narušavanja bezbjednosti.</p> <p>Preporučuje se BHDCA, da pojača inspekcijski nadzor na aerodromima na kojima se izvode radovi jednovremeno sa odvijanjem saobraćaja.</p>
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	
<p>Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)</p>	
<p>Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)</p>	<p>Ilija Savatić,</p>
<p>Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:</p>	